

LATVIJAS REPUBLIKA
IZGLĪTĪBAS UN ZINĀTNES MINISTRIJA
VALSTS SABIEDRĪBA AR IEROBEŽOTU ATBILDĪBU

„Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikums”

Reģistrācijas numurs 40003480798

Nīcgales iela 26, Rīga, LV-1035, tālrunis 67575580, fakss 67548302, elektroniskais pasts rttrit@rttrit.lv, www.rttrit.lv

DROŠĪBAS NOTEIKUMI MĀCĪBU UN ĀRPUSKLASES ORGANIZĒTAJOS PASĀKUMOS

Rīgā

2017. gada 14. septembrī

Nr.1.4/33/9

*Izdoti saskaņā ar Valsts
pārvaldes iekārtas likuma
72. panta 2. daļu*

CEĻU SATIKSMES NOTEIKUMI

I. Vispārīgie noteikumi

1. Ceļu satiksmes noteikumi ir vienots dokuments, kas reglamentē satiksmes dalībnieku rīcību uz ceļiem, ielās, kā arī vietās, kur iespējama satiksme (slēgtās teritorijās, meža ceļos u.t.t.), reglamentē ekspluatācijā esošo transporta līdzekļu esošo stāvokli un iekārtojumu, veicina satiksmes drošības palielināšanos, izskaidro luksofora signālus, kā arī ceļa zīmes un ceļa apzīmējumus.
2. Ceļa satiksmes noteikumi ir obligāti visiem satiksmes dalībniekiem: transporta vadītājiem, gājējiem, pasažieriem.
3. Par ceļu satiksmes noteikumu neievērošanu var tikt piemērota normatīvajos aktos noteiktā kārtība par saukšanu pie atbildības, tajā skaitā disciplināras, administratīvas vai krimināl-atbildības.

II. Ceļu satiksmes dalībnieku pienākumi un tiesības

4. Sabiedriskajā transportā:
  - 4.1. Ielu vai ceļu var šķērsot tikai pārredzamās vietās;
  - 4.2. Pirms ielas šķērsošanas jāpalaiz garām tuvojošos transporta līdzekli;
  - 4.3. Kad tas aizbraucis, jāpārlicinās vai nebrauc vēl kāds;
  - 4.4. Jāizmanto atstarojoši elementi apģērbā un ekipējumā;
  - 4.5. Ielu nedrīkst šķērsot braucoša transporta priekšā;
  - 4.6. Ielu vai ceļu nedrīkst šķērsot nepārredzamās vietās;
  - 4.7. Ielu vai ceļu drīkst šķērsot pie luksofora zaļās gaismas signāla, vai ceļa zīmju norādītajās vietās;

- 4.8. Apdzīvotās vietās vai laukos ceļu drīkst šķērsot tikai pēc tam, kad pārliecinās, ka tas ir brīvs, un ka netuvojas transporta līdzeklis.
5. Laukos, apdzīvotās vietās, kur nav speciālu gājēju celiņu, jāiet pa ceļa kreiso pusi. Tas nepieciešams, lai savlaicīgi ieraudzītu tuvojošos transporta līdzekli un dotu tam ceļu.
6. Grupai braucot ar autobusu, to drīkst apturēt tikai speciāli šim nolūkam paredzētās vietās. Braukšanas laikā autobusā nedrīkst ne stāvēt ne staigāt.
7. Lai novērstu bīstamas situācijas uz ielas ir patstāvīgi jāprot:
  - 7.1. Uzmanīgi pārlūkot brauktuvi;
  - 7.2. Laikus pamanīt tuvojošos transporta līdzekli (skatam var traucēt tuvumā esošie šķēršļi). Jāprot novērtēt transporta līdzekļu braukšanas ātrumu un attālumu līdz tiem;
  - 7.3. Neiziet uz brauktuves, ja tās pārskatāmību traucē šķēršļi;
  - 7.4. Paredzēt iespējamās briesmas, ja nepieciešams, piemēram, iziet uz brauktuves no kāda šķēršļa aizsega (piemēram, pie gājēju pārejas atrodas stāvošs auto);
  - 7.5. Ja tuvojas operatīvais transportlīdzeklis, gājējam jāatturas šķērsot brauktuvi, bet gājējiem, kuri atrodas uz brauktuves, jādod ceļš operatīvajam transportam;
  - 7.6. Gaidīt autobusu, trolejbusu, tramvaju vai taksometru atļauts tikai iekāpšanas laukumos, bet ja to nav – uz ietves vai ceļa nomales;
  - 7.7. Tramvaja pieturās, kur nav iekāpšanas laukuma, uziet uz brauktuves, lai iekāptu tramvajā, drīkst tikai tad, kad tramvajs pilnīgi apstājies. Pēc izkāpšanas no tramvaja, gājējam brauktuve jāatbrīvo;
  - 7.8. Pasažieriem, kuru sēdvietas aprīkotas ar drošības jostām, braukšanas laikā jābūt piesprādzētiem. Motociklu un mopēdu pasažieriem braukšanas laikā galvā jābūt aizsprādzētai aizsargķiverī, kā arī nedrīkst vest pasažierus, kuriem galvā nav aizsargķiveres.
8. Personīgajā transportā:
  - 8.1. Braukt ar velosipēdu pa brauktuvi vai ceļa malu atļauts personām, kas nav jaunākas par 12 gadiem, ar mopēdu – personām, kas nav jaunākas par 14 gadiem. Velosipēda vai mopēda vadītājam jābūt klāt velosipēda (mopēda) vai jebkura mehāniskā transportlīdzekļa vadītāja apliecībai.
  - 8.2. Velosipēdam un mopēdam jābūt tehniskā kārtībā. Velosipēdam jābūt aprīkotam ar bremzēm, skaņas signālu un gaismas atstarotājiem: priekšpusē – baltu, aizmugurē – sarkanu, abos sānos (riteņu spieķos) - diviem oranžiem (dzelteniem). Mopēdam jābūt aprīkotam ar divām savstarpēji nesaistītām bremzēm, ar skaņas signālu un trokšņu slāpētāju.
  - 8.3. Braucot ar mopēdu, jebkurā diennakts laikā priekšpusē jābūt iedegtam baltas vai dzeltenas tuvās gaismas lukturim, bet aizmugurē – sarkanas gaismas lukturim.
  - 8.4. Velosipēdu un mopēdu vadītājiem pa ceļu atļauts braukt vienā rindā un iespējami tuvāk brauktuves malai. Netraucējot gājējiem, atļauts braukt pa ceļa nomali, bet velosipēdu vadītājiem – arī pa ietvi.
9. Velosipēdu vai mopēdu vadītājiem aizliegts:
  - 9.1. Braukt, neturot stūri;
  - 9.2. Braukt, turoties pie cita braukšanas transportlīdzekļa;
  - 9.3. Pārvadāt kravu, kas traucē vadīšanu vai apdraud citus ceļa satiksmes dalībniekus;
  - 9.4. Vest ar velosipēdu pasažierus, izņemot bērnus vecumā līdz septiņiem gadiem, ja ir iekārtoti papildu sēdekļi un droši kāpšļi kāju atbalstam;
  - 9.5. Vest ar mopēdu pasažierus, ja tas nav paredzēts pasažieru pārvadāšanai;
  - 9.6. Vest uz motocikla aizmugurējā sēdekļa bērnus, kas nav sasnieguši 14 gadu vecumu.

DROŠĪBAS PASĀKUMI UZ DZELZCEĻA

III. Galvenie nelaimes gadījumu cēloņi

10. Aizvērtu pārbrauktuvju šķērsošana, tās apejot, apbraucot, kas ir katra paša apzināta rīcība.
11. Sliežu šķērsošana tuvu braucoša vilciena priekšā. Jāatceras, ka vilciens nevar ātri apstāties, jo tam ir liela masa.
12. Austiņas, kuras lieto jaunieši un kuru dēļ viņi nedzird tauvojošās vilciena sirēnu.

IV. Galvenie drošības pasākumi

13. Pirms dzelzceļa sliežu šķērsošanas jāpaskatās uz abām pusēm un nešķērsot dzelzceļa sliedes līkumos un aiz objektiem;
14. Neskriet pāri dzelzceļa sliedēm tuvu braucošam vilcienam.
15. Nestaigāt pa sliežu ceļiem, jo pārslēdzoties pārmijām var iespiest kājas.
16. Nešķērsot, neapskriet pārbrauktuves ar nolaistām barjerām.
17. Uzmanīties dzelzceļa stacijās, kurās ir liela pasažieru koncentrācija un negrūstīties, jo iespējama pakļūšana zem vilciena.
18. Neklausīties mūziku ar austiņām, jo tas novērš uzmanību, kā arī apgrūtina vilciena sirēnu dzirdamību.
19. Stāvošus vilcienus sastāvus jāapiet pirms vilciena lokomotīves un nedrīkst līst zem vagoniem.
20. Visos gadījumos pirms sliežu šķērsošanas ir jāpaskatās uz abām pusēm.

DROŠĪBAS PASĀKUMI UZ ŪDENS

V. Vispārīgie noteikumi

21. Peldēties drīkst tikai šim nolūkam speciāli ierīkotās peldvietās. Transportu - laivas, katamarānus, u. c. ir atļauts lietot tikai ar grupas vadītāja un skolotāja atļauju.
22. Peldēties drīkst tikai ar kolektīva vadītāja un audzinātāja atļauju. Izmantot ūdens transportu – laivas, katamarānus, u.c. ir atļauts, ja ir dokumenti par to tehnisko apkopi un tie atbilst lietošanas noteikumiem.
23. Aizliegts peldēties, ja ir lieli viļņi.
24. Aizliegts peldēties negaisa laikā.
25. Aizliegts peldēties, ja lietots alkohols (arī alus) vai citas apreibinošas vielas.

VI. Prasības, kas jāievēro pirms uzsāk peldēties

26. Jāpārbauda peldvietas atbilstība drošības prasībām un gultnes tīrība. Nepeldēties, ja peldvieta ir piesārņota ar stikliem, akmeņiem, ūdens zālēm u. c. svešķermeņiem.
27. Nedrīkstiet iet ūdenī, ja ķermenis ir sakarsis, sasvīdis. Ir jānogaida 20 – 25 minūtes, lai nostabilizētos ķermeņa temperatūra.
28. Nedrīkst strauji mesties ūdenī, ir jāieiet pakāpeniski un vispirms jāapslapinās.
29. Nedrīkst peldēties tūlīt ne pēc ēšanas – pārtraukumam jābūt līdz pat 2 stundām, ne pēc lielas fiziskas slodzes (atpūtas laikam jābūt 30 – 40 minūtes).

VII. Drošības prasības peldoties

30. Aizliegts aizpeldēt tālāk par aizlieguma zīmēm.
31. Aizliegts tuvoties garām peldošam ūdenstransporta līdzeklim.
32. Aizliegts rāpties uz bojām un brīdinājuma zīmēm.
33. Aizliegts lēkt ūdenī no ūdenstransporta līdzekļiem.
34. Aizliegts lietot dažādus nepiemērotus līdzekļus ūdenstransportam.
35. Aizliegts traucēt citiem brīvi peldēt.
36. Aizliegts no krasta ielēkt vai ienirt maz zināmā vietā.
37. Nedrīkst grūst citus ūdenī.
38. Aizliegts ienirstot ilgi uzturēties zem ūdens.
39. Peldes laikā visbiežāk pārsteidz apakšstilbu krampji. Vispirms apgriezies uz muguras un tieši tāpat kā uz sauszemes centies muskuli pastiept. Vajadzētu saukt arī palīgā, lai pievērstu citu cilvēku uzmanību, un pēc iespējas ātrāk peldēt krastā. Kad krampji pāriet, attiecīgo muskuli pamasē.

VIII. Cēloņi, kas izraisa nelaimes gadījumus peldoties

40. Visu augstāk minēto noteikumu neievērošana un pārkāpšana.
41. Glābšanas paņēmieni nezināšana un neievērošana.

IX. Palīdzības sniegšana pirms ārsta izsaukšanas.

42. Pielietojamie glābšanas līdzekļi:
  - 42.1. glābšanas riņķis;
  - 42.2. glābšanas veste;
  - 42.3. kārts, dēlis;
  - 42.4. virve ar galā piesietu peldošu priekšmetu.
43. Ar glābšanas riņķi vai vesti nedrīkst lēkt ūdenī no liela augstuma, jo var gūt kakla vai mugurkaula traumas.

X. Drošības noteikumi izmantojot ūdens transportu

44. Uzsākot braucienu jāpārlicinās, vai ūdenstransporta līdzeklis ir braukšanas kārtībā.
45. Pirms brauciena jāuzvelk drošības veste.
46. Pirms brauciena jāpārlicinās vai ir glābšanas riņķis.
47. Jābrauc ar tādu ātrumu, lai spētu novērst sadursmes.
48. Braucot pa upēm, jāturas labajā pusē.
49. Jāpalaiž garām pa straumi braucoša laiva.
50. Ar motorlaivu drīkst braukt no 16 gadu vecuma.
51. Aizliegts braukt miglā, tumsā un bez signāliem.
52. Aizliegts apstāties zem tilta.
53. Aizliegts stāvēt kājās, mainīties vietām, šūpot laivu, nirt no laivas.
54. Aizliegts piesārņot ūdeni.

DROŠĪBAS PRASĪBAS UZ LEDUS

XI. Vispārīgie noteikumi

55. Aizliegts kāpt uz plāna ledus un pēc stipra atkušņa, kad ledus ir trausls.
56. Aizliegts iet uz ledus vienam.
57. Aizliegts slidināties pie paša krasta, tiltu tuvumā un vietās, kur ietek notekūdeņi, kur ledus ir plānāks.
58. Jāsargās no ledū izcirstiem āļiņiem un ledlaužu veidotiem ceļiem.
59. Ielūstot ledū, jāmēģina tikt atpakaļ uz tā, atbalstoties uz roku apakšdelmiem un pakāpeniski jāuzvelk ķermenis uz ledus. Jāsauc palīgā. Krastā jācenšas nokļūt šļūcot uz vēdera, lai vienmērīgi izlīdzinātu ķermeņa svaru.
60. Sniedzot palīdzību ledū ielūzušam cilvēkam, jāievēro drošības pasākumi, lai pasargātu sevi no nelaimes. Jāatceras, ka ūdens temperatūra ir ļoti zema un tās iedarbība uz organismu ir bīstama dzīvībai.

XII. Rīcība ārkārtas situācijā

61. Pareizi jānovērtē situācija un jāpieņem lēmums par atbilstošiem drošības pasākumiem, lai neciestu pats glābējs.
62. Neapdraudot sevi, ir jāpasniedz cietušajam glābšanas veste, glābšanas riņķis u. c.
63. Jāiegaumē, ka ūdenim nonākot slīkstoša cilvēka elpceļos, apstājas elpošana, bet sirds turpina darboties dažas minūtes. Praktiski glābt noslīkušo iespējams tikai 5 - 6 minūtes pēc sirds darbības apstāšanās. Tāpēc ir jāizsauc neatliekamā medicīniskā palīdzība pa tālruni 113 un tad nekavējoties ir jāsniedz pirmā palīdzība cietušajam.

UGUNSDROŠĪBAS NOTEIKUMI

*Izdoti saskaņā ar " Ugunsdrošības
un ugunsdzēsības likuma "
12. pantu un 19.04.2016.
MK noteikumiem Nr. 238
„Ugunsdrošības noteikumi”*

XIII. Vispārīgie ugunsdrošības noteikumi

64. Katram darbiniekam un izglītojamam jāzina un jāievēro ugunsdrošības noteikumi, nedrīkst pieļaut rīcību, kas varētu izraisīt ugunsgrēku:
  - 64.1. jānovērš faktori, kas var izraisīt aizdegšanos vai ugunsgrēku;
  - 64.2. kategoriski aizliegts lietot atklātu uguni un smēķēt VSIA RTRIT telpās un tiešā tuvumā (ārpus tehnikuma);
  - 64.3. kategoriski aizliegts izmest degošus izsmēķus un degošus sērkokciņus neparedzētās vietās;
  - 64.4. jāiepazīstas ar evakuācijas plāniem, jāzina evakuācijas kārtība un iespējas;
  - 64.5. jāseko evakuācijas zīmju norādēm un jāklausa atbildīgo ugunsdrošības darbinieku rīkojumi.

XIV. Rīcība ugunsgrēka vai aizdegšanās gadījumā

65. Pamanot ugunsgrēku katra darbinieka un audzēkņa pienākums ir brīdināt apkārtējos un pēc iespējas ātrāk atstāt telpas, palīdzot to izdarīt arī citiem. Jāizsauc Ugunsdzēsības un glābšanas dienests (turpmāk VUGD), zvanot pa tālruni 112. Par notikušo jāziņo VSIA RTRIT administrācijai, audzinātājiem un dežurantiem.
66. VUGD dispečeram jāsniedz šāda informācija:
  - 66.1. objekta adrese (jānosauc pilna adrese ar pilsētas nosaukumu);
  - 66.2. objekta nosaukums, piemēram, Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikums;
  - 66.3. ugunsgrēka izcelšanās vieta (kas deg, kurā stāvā un kādā telpā);
  - 66.4. vai ēkā ir palikuši cilvēki, vai ir cietušie;
  - 66.5. savs uzvārds un tālruņa numurs.

Klausuli pirmais noliek VUGD dispečers.

67. Par ugunsgrēku un citām briesmām jāziņo cilvēkiem, kuri atrodas VSIA RTRIT telpās. Nepieciešamības gadījumā trauksmes signāls jāraida ar tehnikuma nodarbību zvana palīdzību.
68. Jāorganizē cilvēku evakuācija, izmantojot galvenās un rezerves izejas.
69. Nepieciešamības gadījumā jāorganizē elektriskās strāvas atslēgšana un liftu izslēgšana.
70. Pirms VUGD ierašanās ir jāuzsāk ugunsgrēka dzēšanas darbi, izmantojot esošos ugunsdzēsības līdzekļus un pieejamos cilvēku resursus, ja ugunsgrēka dzēšana nerada draudus cilvēku veselībai un dzīvībai.
71. Visu stāvu gaitenēs ir brīvi pieejami ugunsdzēsības aparāti, kuri jālieto ugunsgrēka lokalizācijai un likvidēšanai ugunsgrēka sākuma stadijā.
72. VSIA RTRIT ir apgādāts ar ugunsdzēsības aparātiem, kurus jāiedarbina atbilstoši instrukcijai, kas atrodas uz katra ugunsdzēsības aparāta korpusa.
73. Ugunsdzēsības aparātu drošas pielietošanas pamatprincipi:
  - 73.1. ugunsdzēsības vielas strūkļa jāvirza pa degošas vielas virsmu;
  - 73.2. tekošas, pilošas vielas dzēšana jāuzsāk no izplūdes vietas, pakāpeniski jāvirza strūkļa uz leju;
  - 73.3. dzēšot vertikālas sienas, dzēšana jāuzsāk no apakšas un pakāpeniski jāvirza strūkļa uz augšu;
  - 73.4. dzēšot elektroietaisies zem sprieguma minimālajam attālumam no ugunsdzēsības vielas izplūdes uzgaļa līdz elektroietasei jābūt ne mazākam par 1m;
  - 73.5. pēc ugunsgrēka nodzēšanas periodiski jāpārbauda degšanas vieta, lai izvairītos no atkārtotas aizdegšanās;
  - 73.6. lietotie ugunsdzēsības aparāti jānodod uzpildīšanai, neatkarīgi no izlietotās ugunsdzēsības vielas daudzuma;
  - 73.7. dzēšot atklātā vietā, degšanas vietai jātuvojas no vēja puses.
74. Ja aizdedzies cilvēka apģērbs, jācenšas no tā atbrīvoties un dzēst to uz zemes. Ja no apģērba nav iespējams atbrīvoties, liesmas jānoslāpē ar blīvu vilnas vai citu dabīgā materiāla segu, drēbes gabalu.
75. Degošā apģērbā nedrīkst skriet, izdarīt straujas kustības, jo tas veicina degšanu. Liesmas var noslāpēt vāļājoties pa zemi, smiltīm, sniegu. Liesmu var nodzēst ar ūdeni.
76. Pēc VUGD izsaukšanas jānodrošina ugunsdzēsības dienesta apakšvienības sagaidīšana. Sagaidītājam jāiziet ārā izsaukumā norādītajā adresē, jā sagaida ugunsdzēsēji un jāpaziņo ugunsgrēka dzēšanas darbu vadītājam:
  - 76.1. kas deg (kādas telpas un kurā stāvā) un kādā virzienā izplatās uguns;
  - 76.2. jānorāda visīsākais ceļš līdz ugunsgrēka perēklim un cietušajiem;
  - 76.3. jāparāda tuvākā ūdens ņemšanas vieta no ugunsdzēsības hidranta, kurš atrodas objekta tuvumā;
  - 76.4. jāpastāsta vai degošajās telpās un to tuvumā atrodas cilvēki;
  - 76.5. kur glabājas vērtīgas mantas vai iekārtas, kuras jāevakuē pirmās.

ELEKTRODROŠĪBA

XV. Vispārīgie noteikumi

77. Ik gadu darbiniekiem un audzēkņiem jāveic instruktāža elektrodrošībā, piešķirot tiem A grupu.
78. Elektroiekārtu remonts un ekspluatācija jānodrošina profesionālam elektriķim.
79. Visi elektroiekārtu, kontaktligzdu, slēdžu, apgaismes ķermeņu un citi bojājumi jāieraksta speciālā žurnālā pie tehnikuma administratoriem.
80. Elektroierīces jālieto atbilstoši tehniskajiem noteikumiem un to lietošanas instrukcijām.
  - 80.1. Elektrisko apgaismojumu jāizmanto tikai nepieciešamības gadījumos;
  - 80.2. Nedrīkst darbināt elektroierīces, ja:
    - 80.2.1. ir redzami pat it kā nenožīmīgi to bojājumi;
    - 80.2.2. ja ir bojāta pieslēguma vadu izolācija;
    - 80.2.3. ja ir bojātas vadu kontaktdakšas, sienas kontakti u. c.;
    - 80.2.4. elektroiekārtām nav CE marķējuma.

XVI. Aizliegts

81. Atstāt istabās, atpūtas telpās, virtuvēs un gaitenīšos bez uzraudzības ieslēgtas elektroierīces (televizorus, gludekļus), virtuvēs elektriskās plīti, tējkannas u.c. elektriskās iekārtas (izņemot ledusskapjus).
82. Mainīt spuldzes un tīrīt gaismas ķermeņus, ja nav atslēgts spriegums.
83. Dzīt naglas un urbt caurumus sienās un griestos, nepārbaudot vai tur nav elektroinstalācijas vadi.

XVII. Rīcība aizdegšanās gadījumā

84. Jāatvieno elektroiekārta no tīkla.
85. Aizliegts izmantot liftu.
86. Ja elektroiekārta atrodas zem sprieguma, jādzēš ar atbilstošiem ugunsdzēsības aparātiem no 1 m attāluma, ar sausām smiltīm vai segām.

XVIII. Noslēguma jautājumi

87. Par visiem novērotajiem elektroiekārtu un citiem bojājumiem nekavējoties jāziņo administrācijai vai jāveic ieraksti žurnālā pie tehnikuma administratoriem.
88. Atzīt par spēku zaudējušu VSIA „Rīgas pārtikas ražotāju vidusskola” 2013.gada 24. septembra instrukciju „Drošības tehnika mācību un ārpusklases organizētajos pasākumos” Nr.1.8/27.
89. Ar šo instrukciju izglītojamās un skolotājus jāiepazīstina divas reizes gadā, veicot attiecīgu ierakstu instruktāžu reģistrācijas žurnālā.

Valdes locekle – direktore

Silva Ozoliņa